

Megjelen minden Szombaton
Előfizetési díj:
 Egy évre 6 for.
 4 óra 4 " "
 8 óra 2 " "

FELVIDÉK

Hirdetések
 a legutányosb áron közöl-
 tetnek:
 bélyegdij: minden beiktatásért 30. kr. fizetendő.

VEGYES TARTALMU HETILAP

8

az ungh- és zemplénmegyei gazdasági egyletek, az ungh-szerednyei borászati társulat, és az unghmegyei takarékpénztár

HIVATALOS KÖZBÖNYV.

Az előfizetési díjak, kéziratok, s reklamatiók a kiadó-szerkesztőhöz küldendők. Lakása Szobránczi utca $\frac{913}{363}$ szám.

Első évi folyam

28. szám

Unghvár november 7. 1863

A Zemplén megyei gazdasági egyesület igazgató választmánya által 1863-ik évi septem. 3-kán Tokaj városában tartott ülés Jegyzőkönyve
 (Vége.)

Felolvastatott a nagyméltóságú magyar kir. Helytartó-Tanács abbéli intézvénye, melyben az ország lótenyésztésének emelése tekintetéből a hibás ménekkel hágatást akadályozni akarván, a magán ménlovakat vizsgálat alá vétetni és a hágatásra alkalmas ménlovak számára a megyei hatóság által engedély jegyeket rendel kiadani, a hágatási engedéllyel el nem látott ménekkel hágatást pénzbírsággal büntettetni rendelvén

Mely kegyes intézvény szükséges tudomásul vétetett.

Az országos gazdasági egylet igazg. választmánya által kiadott s az országosan felmerült takarmány szükségben irányul szolgáló „Tanács a szükségben” című értekezlet.

Az egyesületi tagok és a gazdaközönség figyelmébe méltán ajánlatik.

Felolvastatott megyei főispáni helytartó ő méltóságának megkereső levele, melyben egyesületünknek Unghmegyétől lett külön válása folytán átváltoztatott alapszabályait 4 példányban felküldetni kívánja,

Az átváltoztatott egyesületi alapszabályoknak a kívánt példányokban leendő felterjesztése a jegyzői hivatalnak megmagyarázandó.

Girókutyi P. Ferenc a „Falusi gazda” szerkesztőjének abbéli megkeresése, miként ötlet gazd. egyletünk rendes tagjai közé felvenni, és a rendes tagsági díj helyett, a „Falusi gazda” című lap egy egy évi példányait elfogadni az egyesületet felkéri.

Mely ajánlat elfogadtatván, Girókutyi P. Ferenc ur az egyesület rendes tagjai közé felvétetni, és a tagsági díj fejében az egyesület részére járandó „Falusi gazda” lap az egyesület levéltárába megőriztetni határozatlik.

Felolvastatott szomszéd abauj-torna megyei gazdasági egyesület baráti szives levele, melyben azon egyesületnek a folyó év május 28 Szántón tartott közgyűlésében történt végleges szervezéséről, továbbá egy egyesületi bizományi ügynökség Kassán lett föllállításáról értesíti egyesületünket, ezen ügynökség alapszabályait ősmertető „Értesítvény” egy példányát is általteszi, egyuttal fellívja egyesületünket, hogy barátságos bizodal-mát viszonzván, ez által a közös célt egymás kölcsönös támogatásával elősegítsük.

Méltó örömmel értesült igazg. választmányunk a szomszéd abauj-tornamegyei gazdasági egyesületnek véglegesen lett szervezéséről valamint azon üdvös intézkedéséről is, melylyel a természet és ve-

vő között közvetítő szerepre hivatott bizományi ügynökségének felállítása által, életre valóságának már is kitünő jelét adta

Ezen szomszédos barátság és bizalom jelét egyesületünk részéről is hasonlóval viszonzni, mindenkoron kedves kötelességének ősmertendi igazgató választmányunk, mely ebbeli barátságos érzelmünk tolmácsolásával a jegyzői hivatal megbizatik.

Olv. az országos magyar-gazd. egyesület felhívása az István telek felszerelésének elősegítése iránt.

Ezen országos érdekű ügy pártolása az egyesületi tagok buzgó részvételébe ajánlatik; miért is egyesületi ideiglenes jegyző ezen aláírási iv nyitva tartására utasítatik.

Jagoesy Péterfy József és Kálmán urak felhívása kapcsolatban Liebig Justus vegytani műveire megküldött előfizetési iverk,

Az igazg. vál. és egyesület jelenlévő tagjai között szétosztatván, minél számosabb előfizetések tételére hívatnak fel az egyesület tagjai.

Lukácsy Sándor a hazai kertészeti ipar előmozdítására irányzott magán vállalatát tíz forintos kölcsönök által pártolhatni kéri, valamint

Magyarország helynévtára című munka előfizetési iverk is bemutatott,

A gazdaközönség pártfogásába ajánlatván; mindkét rendbeli aláírási és előfizetési iverk a jegyzői hivatalnál nyitva tartandók lesznek.

Ezen ülésről szerkesztendő jegyzőkönyv hitelesítésére: Tomsich István és Vas Gyula v. t. kéretnek fel.

Deresényi Kálmán Boronkay László egyes. alelnök egyes. id. jegyző.

Tomsich István Vas Gyula vál. tag vál. tag.

Pártoljuk az irodalmat.

(Vége.)

Míg Europa más művelt nemzeteinél majd minden háznál újságlapot — sokban házi könyvtárt gyűldék, kávéházakban a világ lapjait láthatjuk, — a földész szántás közben újságot olvas pihenő óráiban, — nálunk sokan vannak tehetősbeink között, kik megelégesznek egy politikai lap-pal, — mások a casino tagsági csekély díjjal vélik leróhatni a művelődés iránti adó-jukat, solidabb irodalmi terméket korszerű könyvet, és családi könyvtárt fényűzésnek, haszontalanságnak holt capitálisnak tartják.

Vannak mások, kik a hazai terméket mellőzve idegen lapot járatnak — s ezek olyanok, mint ki szomszédja házáat támogatja a magáét pedig dülni hagyja, — nem

szabad ugyan közönyösöknek lennünk az idegen termékek, a világ műveltsége iránt sem, de azt saját nemzeti művelődésünk hátrányával tenni nemzeti bün.

Azon haza, és nemzet fia, kik minden szépre, jóra, és nemesre oly fogékonyak, s történetileg mindig ott állottak, hol a szükség legnagyobb volt, — kik ezer éves alkotmányt ültettek, és fentartani tudtak Európában, kiknek udvaraiban hajdan idegen nemzetek fia jöttek tudományt, és alkotmányos műveltséget tanulni, most hagyja-e magát tulszárnyalni ezen világrész többi nemzetei által? midőn a műveltséget villany lángja hordja, a széllel vasuton gőz repíti, mi nehézkes talyigán vonszoltasunk csak? — nem — ez önmagunk által kiállított bizonyítványa volna szellemi kiskoruságunknak! ezt pedig úgy hiszem e négy folyam hazának egyik lakója sem akarja aláírni, ki nemzeti önbecsérzettel bír; — ha tehát nem akarjuk, tennünk kell — pártoljuk a nemzeti irodalmat egyenkint, és csoportban, mert tettekben nyilvánul a hazaszeretet.

Nem a nevezetben, hanem a lényegben rejlik a való, és belbecs — hazafiaknak kell lennünk a szó szoros értelmében különben nem üdvözölünk — elkárhoztunk.

a . . . r.

Néhány szó a Tisza-szabályozás érdekében.

Irta Lám Jakab Kassa kerületi igazg. mérnök 1846-ban

(folytatás)

A Tisza szabályozás nehézségei a Tisza jelen völgye szerint.

Azonban jóllehet, Tokaj vidéke fent érintett okokból azon vízmennyiségnek ez ideig negyed részét is alig szemlélheté, mindazáltal látandná s érezné nagyszerűleg jövőjében, ha a Tisza, Szamos, Latorca s Bodrog vizei mostani hosszú idomtalan irányu folyásaik szerint szabályoztatnának, s valamennyi árvizek rendezett medrekben Tokajnak összpontosítva rohannának. — Valóban kétes és szomorú lenne akkor Bodrogköz, és a további Tisza-mellék helyzete; kivált hogy a Tiszának Tokajon alól alig van 1 : 8000 esése, és így ezen esési hiány azon roppant netalán még óriási töltések közé szoritandó vizeknek elegendő sebes lefutást teljességgel nem engedhetne.

Feltéve hogy a Tisza jövőben még Hernád és Sajó Eger és Zagya folyamokkal is egyesülve nem azon 500,000 de csak 300,000 köb láb vizet tartalmazna; még is már ezen viz tömeg is oly roppant nagy, hogy a Dunához hasonló lenne. — Igaz ugyan hogy a Tisza vize nem lehet oly soká tartó mint a Dunáé; mindazáltal azon

roppant Tiszavíz tömege a budapesti Dunához hasonló medret igényelhetne, oly medret mely egész hosszú Tiszaháton végig vezetettve lehetetlen, hogy nem csak szerfelett nagy költségbe ne kerüljön, hanem egész Tiszahátát is nagy részben elne nyelje.

A vízszabályozásnak két egymással összeütközőn látszóelvei.

Erősen áll igen amaz alapelv, miszerint, ha valamely folyóval magával akarjuk ügyát megásatni és nagy vizei emésztésére képesíteni, akkor szükségképen minden vizeit össze kell tartani; valamint azon alapelv is áll, miként oly folyamnak, mely oly szerfelett kevés eséssel bír, a lehetőleg rövidebb pályát kell rendelni.

A Tisza-szabályozásnál ezen két megdönthetetlenül igaz állítás látszik egymással összeütközésbe jönni. Egyike követeli valamennyi vizeknek tokajnáli összpontosítását; másika ellenben kívánja a Tisza és Szamos szerfelett hosszú medreinek lehető megrövidítését. Meg kellene vitatni, melyike légyen ezen két állításnak, megdönthetlenebb?

(Folyt. köv.)

Adakozások az alföldi szűkölködők felsegélésére.

(Vége.)

Gyűjtők: Tarnóczy Ferenc, Iváncsy László, Weinberger Albert, Rusznák János, Puschauser Kristóf.

Adakozók:

Nagy József 40 kr. Fisch Ignác 1 ft, Reizman Salamon 1, Petronkané 10 kr. Gutman Salamon 1 ft, Kiss György 1 ft. 40 kr, Eisenberger 4 kr, Philip Monas 6, Smarcz Ist.

TÁRATA

A holdhoz.

Sötét felhő alá búj,
Búj el most hold barátom,
Míg általlépek itt e
Taráta *) széles árkon.

Irigyém ne lássák,
Hogy a tilosba hágozok.
Szégyen nem ér miattam,
Ne félj, nem lopni járok.

Ha egyikét esőket ad a
Szomszéd uram leánya,
Azért még birtokában
Nem léssen semmi kára.

Még lánya csókjait sem
Kívánom épen ingyen:
Százat kap tőlem amíg
Ő egyet ad a kincsem.

Felhők alá búj el hát
Hamar jó hold barátom!
Hadd szökjem át ezen a
Taráta széles árkon.

Tomor Ferenc.

Történelmi adatok.

Lehoczky Tivadartól.

V.

Károlyi Sándor berzenkedik amiatt hogy a vármegyék közönyösek a közügy iránt

*) E szó taráta a Dunán túl használtatik valamely esetben helytelennek jelölésére.

25, Fried Hersko 20, Reizman 50, Diószeginé 3 ft Grünfeld Herman 20 kr, Keszler Jánosné 1 ft, Zelmanovits 10 kr, Zelinszky Pál 5, Cigler József 20, Szabó György 50, Zajacz György 25, Kusnyir János 10, Andrejesak Sándor 10, Bilicska János 20, Dzubak Mihály 30, Mráz Pál 30, Misley János 10, Bendey János 10, Ruzkay Mihály 10, Betza János 10, Naszinik György 30, Czibere András 15, Telmányik János 30, Paulusz Péter 40, Dobroszky János 10, Koroszkay István 10, Hajtsák Mihály 10 kr, Fazikas Egylet 3 ft, Rusznák János 1, Babelinyi István 30 kr, Klein József 10, Brodi Markus 2 ft, Jakob Klein 10 k, Roth Adolf 2 f, Magyar timár egylet 5 ft, Polák János 50 kr Szalai János 30 kr, Almásy Mihály 10, Buzinkay Mihály 1 ft, Szikora Berti 1, Tarnóczy Ferenc 1 forint.

Összesen 31 ft 34 kr.

Hozzá adván az eddigi 1196 ft 2 kr.

Begyűlt a .entebbi célra megyénkből

1227 ft 36 kr.

Azonban a néptünnepély nem mint előbb jelentve volt 147 ftot, hanem 137 ft 39 kr jövedelmezett, e szerint ezen öszveglől . . . 12 ft 31 krt leszámítván: Bejött eddigéig 1215 f 65 kr.

Levelezések.

Turia-Remete

Kedves barátom szerkesztő! Boldog emberek vagytok ti Ungváron! mennyire zamatosabb életet viseltek, hozzánk falusiakhoz képest, ezt csak most látom; ti különös szerencse-burokban született emberek egész esztendőben ki nem fogytok a szellemi multságokból, Prielle Cornelia Reményi, Szabó Pepi, Nagy Jakab, Kaucsuk ember, Nostradámus tüzijátéka, Casino, színház, most pláne Hollósy Cornelia! mind oly jelenetek, melyek irigy-

lendő sorsotokat bizonyítják. Eszembe jut hátok gondolok egy dícsérendő amerikai vallásos szokás, hol e vallás hívei az Isten tiszteletére a templomban táncolnak jó kedvükben táncolnak, boszuságokban táncolnak keresztelésen temetésen táncolnak és mindig táncolnak. Ti unghváriak is ily boldog és okos kis natio vagytok, vízzel tüzzel vagy szárazsággal károsodottakért egyaránt mulattok; de azt mégse tettétek ám a mit mi: hát bizony mi, látod édes barátom sokáig okoskodtunk azon, hogy mi esoda művészettel kellene nekünk is fel lépni, és ez által az alföldiek részére egy kis pénzt gyűjteni? míg végre elhatároztuk, hogy mi is fogunk játszani! Credo ego vos mirari cives! de minthogy semmi néven nevezendő műelőadáshoz nem értünk és már el volt határozva hogy mindenestre játszunk, tehát kártyáztunk! denique beváltottuk szavunkat, és egy este 10 ft. 50 krt gyűjtöttünk, . . . alföldi testvéreink részére! a művészek neveit megimám nekéd édes barátom, hogy nyomtatnád ki újságodban, de minthogy ez egyszer (máskor nem szokásunk) tilos játékot játszottunk, hát biz én nem merem megírni; különben az egész játszó személyzet szerénysége se engedné ezt tennem! Nem volna e üdvös édes barátom az inséget szenvedők érdekében e játék- formát a ti casinótokban is legalább e tételre divatba hozni! ? *)

Lásd mennyire mostolább hozzánk a sors; mi minden muzsika-szó és tüzijáték nélkül gyűjtünk, de ne képzeld hogy mi itten azért: mert szárazon gyűjtünk, háramaradtunk honfui és testvéri köteleességünk teljesítésével.

Nem, sőt ellenkezőleg dícsékedve mondom, hogy maga a kis Turia völgye 400 köből kramplit adott eddig, ide

*) Majd ha a részvénydíjakat befizetjük. Szerk.

s inkább instantiával mint élelemmel és fegyverrel járulnak táborába.

„Illustrissimi sat. Salutem sat. Kegelmes urunk ő Ngha legkegyelm. parancsolattyaiból bizonyos operatiókra és dispositiókra kikerkezvén, legelsőben is az Hadak fogjatkozását látván, az szekereket minden 3 porta után egjet egjet és ugjan egj egj porta után egj vágót intimaltam az Ns Vgyének másfél mászsást. Annak utána adhortaltam az personalis insurrectióra, avagy hogj az intimált négj négj Hajdut mind porta által állítsa elől. Továb az katonak felállítása iránt is egész modalitást remonstráltam, és Eöcsém tek. N. Palocsay György ur által adurgealtam, a Ns Vgje meghállotta, mindazáltal semmi effectussai, végre Szathmár várának demolitioját s Ecsednek építését intimáltam, de mindezekben Ns Vgjék az Instantiákon kívül semmi ügyeket és industriáját nem láttam, sőt egész negligentiájáról argualhatom, ugyannyira, hogy szükségtil viseltetvén, mindeneket az egj Debreczen várossával kellett végbevinnem, mely már jobbára bele fáradván, assecuralom a Ns Vgjét, ezen negligentiájával Hazáját megh nem fogja csalni, hanem az ki az igát actu vonnya a távol nézők fogják bonificálni annak szenvedését és leöléséghét. Mivel penigh az Hadak felállításának Terminusa már el is mult, az Demolitiónak és Ecsedi restauratió- nak penigh emmiual, újabb confirmatióját vevén már is keglmes Urunkk, az Ns Vgje az instantiállásnak hadgyon békét, hanem az mi az parancsolat aztat kövesse, ugy hogy az mandato szerint mindenek ad proximum terminum helyben legjenek. Mis- kint bizonyára gravis animadversiot az Ns Vgye fogh maghán tapasztalni. In reliquo

maneo Datum ex castris ad Berettyo ujfalu positis, 17. may 1705. Praes. D. vtum ad serv. parat. Alexander Károlyi.

P. S. Levelemet elvégezvénérkezett keglmes Urunk ő Ngha parancsolattya, kibén ujonnan confirmallya az Tek. Ns Vgjének általam intimaltat. Azért iterate intimalom, a tek. N. Vgje „hadgyon békét az Nemességnek, hanem az mi a parancsolat azt vigje végben, nem tülem nem lehet eörökre Levelemmel értettnem a Tek N. Vgjét, holot penigh instantijit fogja szaporítani s gyalázattyaat vallani.

Életért boldogságot.

— Beszély. —

Halász Dezsőtől.

(folyt.)

II.

Mint említtem is már nektek — kezdő meg Pista barátunk az elbeszélést, — négy évet töltöttem Bécsben, hanem sehogysem tudtam azért hozzá szokni a bécsi élethez, most is csak töröm - rontom a német nyelvet; igaz, hogy nem is nagyon törekedtem rajta, hogy kivált a bécsi tájszólamot eltulajdonítsam. Voltaképen nem is volt nagy szükségem reá, pályatársaim nagyrésze magyar gyerekek volt s mi több özvegy háziasszonyom és leánya Rézi kisasszony is magyar származásuak voltak. Rézi kisasszony apja valamelyik Bécsben lakó magyar aristocratánál volt szolgálatban, nem tudom komornyik volt é, avagy az uradalmi irodában napszámoskodott? — elég az hozzá, hogy özvegye 200 forint évi nyugdíjban részesült, chez aztán varrogattak is szorgalmatosan s a Wieden külvárosban tartottak egy 2 szoba és konyhából álló szállást. Kisebb szobájokban két évig laktam egyik derék pályatársammal együti.

nem számítván a más terménybeli adakozásokat. Ha mindenütt ily lelkesedéssel járulandnak a könyör adományokhoz, akkor megyénk felvidéke jelentékeny segédelmet nyújtand hazánk alföldének. Derék lelkészeink vetélkedve buzditják hiveiket hazafiúi és emberbaráti kötelességükre, jól tudván a szent-írás ezen szavait „a mily mértékkel ti mérték, nektek is avval mérték majd egykor vissza” — El nem mulaszthatom ez alkalommal megemlíteni ns. és főtiszt. Medveczky Vazul kanonok, kerületi esperes és zarisói lelkész urat, ki általánosan ösmert hazafiságánál és lelki tulajdonainál fogva kerületi lelkész társait, egy, a dolog fontosságát és nagyságát lelkőkre kötő körlevélben kérte fel, e testvéri áldozat lehető legnagyobb mérvben kifejtésére! —

Területünk a közepszerűnél valamivel jobb volt, de szénánk felvidékünk marha számához képest kevés van, ha az őszi legelő sokáig így fog kedvezni mint most, akkor kiteleljük marháinkat; egész nyáron nem volt oly buja legelőnk mint októberben ez által nálunk a széna ára jóval esökkent; őszi vetéseink igen szépek, napjaink gyönyörűek, különben e levelet már fűtött szobában írta barátod

T u r z ó.

Fővárosi levél,

November 2.

T. szerkesztő ur! Jól tudom hogy ígéret-methosszas késelemmel tánrosz akarataknak is fogná magyarázni szerk. ur, ha egyuttal föl nem mutathatnám védelmemre azon közmondást: „a mi halad, el nem marad.” De szükségem volt e csekély időközre, annál is inkább mivel a fővárosi é-

let napi mozzanatait úgy a mint történnék nem lehet addig leírni, míg bele nem éljük magunkat, s még akkor is az a finom megkülönböztetése van a közönséges élet ellenében, hogy az egész látványos ugyan de nem megindító. E látványos, szemlei életnek annyira kedvelője a fővárosi közönség, hogy életjelét másként nem is tudja nyilvánítani. ha csak nem valami idegenszerű viselet, — tartás, sőt kíváncsi tudni vágyásban is.

Tegnap este a halottak emlékét ünneplé a kegyelet, s a főváros nagyobb része inkább kíváncsi örömmel, mint fájó emlékezéssel sietett ki a kerepesi temetőbe. Szép érzés lehet azon emelkedett fájdalomban, mely a sírokat körül lengi oly helyen a hol tudják, hogy mi az a fájdalom. Itt nagyon kevesen ismerik és a kik ismerhetnék azokat elnémitja anyagi szükségök.

Mindenütt gondolkozó arcok álltak körül a sírokat, hamvadó reményeiket égetve a lobogó gyertyák és fáklyák lángjaiban; mindenféle nyüzsgő nép, mely maga sem tudámiért jött és mit akar; itt elaggott férfi bámul egy kicsiny sirra, ott gyöngéd gyermekek zokogva; tovább gyászoló hölgy törli emlékeinek tán utolsó könnyeit, s tovább mindig tovább egy nagy néptömeg, mely látni és láttatni akar. Végre a sok sohaj, a sok gyászos köny összevegyül a közelgő éj komor felhőivel... A nép oszlik, a lángok ritkulnak s a hulló esővel egy gondolat fut szét mindnyájunkon: haza, haza!... Zűr-zavar, tolongás, igyekezet minden, minden látszik csak csendesség nem a nyugalom házában. De a holtak azért nyugodnak csendesen, nem bántja őket semmi; pedig bánthatná e sok részvéttelen arc, ha szükségök volna rájuk. Így ment el a halottak estéje...

Nyilvános életünk zaját folytonosan emeli az is, hogy a tanuló ifjúság több nemü mu-

latsága által (legujabban is magán háznál műkedvelői előadást rendeznek) lerázván az egyhangúság terhét, örök vidám kedélyükkel nem csekély mértékben járulnak a főváros fölélnkítéséhez.

Az elmúlt héten a jogászokat segélyző egyesület közgyűlését ülte, melyben a bizottmányi tagok osztályonkénti megválasztása után két elnök jelölt közül — B. Perényi Zsigmond, Kovács Sebestyén Gy — az utóbbi ugyancsak tulnyomó szavazattal többséggel elnöknek választott. Az orvosnövendékeket segélyző egyesület pedig Varga Gézátt ötödéves o. növendéket tisztel meg az elnökséggel.

Vasárnap hasonlólag az egyes. dalegyesület választott elnököket s bizottmányi tagokat. Elnök közfelkiáltással a szép tehetségű s zene szerzeményeiről is ismert Windt Mór harmad év. jogász lett. Alelnök pedig Hazai Gyula

Az egyetemi ifjúság száma ez idén ismét szaporodott s tán megközelíti a két ezeret, mely szám a hazai tudományosság és művelődésnek örvendetes és kielégítő bizonyítványát adja.

Az élvezni szerető pesti közönség igényeit mi sem elégíti ki jobban, mint nemzetünk legdrágább intézete: a színház; mert az igazgatóság részint újabb darabok színre hozatala által igyekszik megnyerni a közönség tetszését, részint pedig mert a működő személyzetet új meg új szerzőkkel folyton gyarapítja. Legközelebb Tóth Kálmán „A király házasságát” című vígjátéka kerül színre. Szígligeti legujabban 120 aranyat nyert „Lelence” imű színműve pedig mely a társadalmi életre vonatkozólag iránymű — még e hét folytán adatni fog s mára főszerepek Prielle Kornelia s M. Felekiné közkedvességű művésznőinknek kiosztattak.

Rézi kisasszonnyal napközben többiben is találkoztam, a mi nagyon természetes dolog volt, a mennyiben szobájok és konyhájokon keresztül juthattunk ki a másodemeleti folyosóra és a folyosóról bé. Ez egy kissé kellemetlen körülmény volt ugyan, hanem ellensúlyozta ezt az, hogy a lakbér felette olcsó — 10 pft volt kettőnknek, takarítással együtt, s ezenfelül sokért nem adtuk volna azt, a mi bennünket mintegy lebilincsel a házhoz, miszerint háziasszonyunkkal különösen pedig leányával magyarul csevegettünk.

Rézi kisasszony különös teremtése volt az Istennek. Fekete haja sűrűségében eltévedt a szem pillantása; szépen domboru homloka alatt sűrű szemöldöktől árnyazott szénsötét szeméből majd az ártatlanság szendése fénylett, majd a szenvedélyek tűzének pokoli lángja égett, villámlott benne. Ilyenkor látva őt sötét barna olajszin ábrázatjával Daemonnak vélünk. Voltak ellenben pillanatok, midőn szintén megbántam sötét eszméimet e nő felől, midőn angyalias vonásokat fedeztem föl elmerengő ábrázatján; midőn sötét piros rózsának néztem szép metszetű duzzatag kis ajkait, midőn mosolygásában, nevetésében angyalias örömeiket láttam; midőn csevegett, midőn csengő ajkán, nyelvén felhangzott a dal: —

„Nézz rózsám a szemembe
Mit olvasol belőle?”

s midőn szobájában lenge léptekkel ide s tova lebegett: azt gondoltam, hogy egy ártatlan teremtés áll előttem, — kinek lelkét nem nyomja a mult időknek semmi vádja, semmi véték, semmi bánat! — soha olyan szeszélyes nőt! máskor meg ott ült esténként a szoba szegletében, hátat fordítva a világnak sötét arccal balkarjával támaszkodva az ablak-párkányzatra, ilyenkor ha feléje közeledtünk,

ha megérintők vállát haragos mozdulatot tőn: „Ej hagyjon békét nekem!” szólt dúcásan, kíméletlenül, s villámos tekintetben irtózatos gúny tükröződött, melyből megvetést olvashatánk, mintha csak az egész férfi nemre haragudnék. — Sokszor vallattam, sokszor incselkedtem vele, hogy bizonyosan szerelmében csalatkozott? — Ó ilyenkor mindig másra fordította a beszélgetést, szívtitkait illetőleg folytonosan zárkozott maradt.

Elkövetkeztek a hosszú téli esték; a vendéglőkben csak olykor olykor szerettem huzamosabb ideig mulatozni, így az estvék nagy részét otthon töltém, részint tanulmányaimmal foglalkozva, részint szépirodalmi lapjaim olvasásába merülve.

— Hetyke ur kérem, nem volna egy kis szabad ideje, — szólt be hozzám Rézi kisasszony, azzal az ékes csengő hanggal, mely szívemig hatott, — igen megköszönök anyámmal, ha a Hölgyfutárból valami szép beszélyt ismét felolvasna, mint néhány nappal ezelőtt.

— Édes örömmel, viszonzám, tanulmányaimmal ugyis végeztem már s kegyednek — bocsánat — — ördöge van, magam is abban törtem a fejemet, hogy ha alkalmatlan nem lennék, ki jövök ide olvasgatni.

A beszély, a mit felolvastam, a mindennapi életből volt merítve. Egy szegény kis varró leány szerelmes lett egy fővárosi arszlánba, az arszlán ezt észrevette; nem sokáig akart azonban siker nélkül udvarolgatni, hanem mennyre földre esküdözött, hogy minő szerelmes az ő kis Lizi kéjébe, a kit nemsoká nőül is veszen. Lizikének tetszett a szép szó, s addig beszélt szegény fejének az udvaronc, míg végre arra is rábirta, hogy a zugligetben egy bizonyos fa alatt, a hol véletlenül legelőszőr látták volt egymást, a honnan legtisztábban hallani a vízhangot, — találkozzanak, mert

ha a meghatározott órában Lizike ottan nem lesz: nyakkendőjével felkötöti magát a fára. Szegény Lizike hitt a nagyvárosi uracs komolyan elmondott szavainak, lelkére nem vette volna, hogy kedvese magát miatta föl akassza, — hanem minden szép tudományát előszedte, hogy nagynénikéjét, a kinél lakott rábeszélje a zugligeti kirándulásra. A kirándulás megtörtént. A kis Lizike, míg a nagy néni elfáradva a fűben pihent s elnyomta a buzság, pillangókat kergetve a meghatározott órában csakugyan meg is jelent az ismeretes fánál. — Az udvaroncot nyakkendőjét kezében tartva s órájának nézésébe merülten találta.

— Lizi, Lizi, szólt csábos hangon, ha még negyedórát késesz; nyakkendőmön függök. —

Pedig dehogy függött volna, dehogy!... Másnap midőn barátainak ugyanis dicsekedve mesélte el ezen híros kalandot, aljas fogását ome szójárassal igazolta hogy: nem bolond a vármegye!

Elég az hozzá, Lizike Arthurt sohasem látta többé. Addig addig várta aztán, addig addig sirt és sóhajtozott, míg egyszer jobbnak látta magát nem ugyan szerencsétlenségének szemtanujára a terebélyes fára felakasztani, hanem belé temetkezni a Dunába!

Az elbeszélés eléggé élénk nyelven s megindítólag volt előadva.

Rézikét sohasem láttam még ennyire megindult lélekhangulatban. Halotthalványnyá változott ábrázatján olykor olykor szégyenpirt láttam festekezni s az elbeszélés végszavainál arcát kezével elfedezve hangos zokogásban tört ki.

(Folyt. köv.)

Időjárásunk pár nap óta esős, borongós, sőt néha hideg is, azonban kevésbé érezzük még a telet. Addig is míg ujabbban találkozniink becses figyelmébe ajánlom magamat.

F. M.

Nyílt levél a szerkesztőhöz.

Csendhelyi uram levelére volnának némi megjegyzéseim, de az ő soraiból kiolvasható ekkál fogva tanácsosabbnak tartom retirálni: azért csak a betűszedő által elkövetett sajtóhibákra (?? szerk.) szorítokom, melyek principálisomat fölötté boszantják. mert ha az írók a tájnyelvhez nem alkalmazhatják is magokat: a bevett helyesírás-hoz kötelesek alkalmazkodni; és ha valamely táj kiejtését utánozzák, ahhoz is tartoznak hívek maradni. Amaz (sic!) érintett hibák következők: megtiszteltetés helyett megtisztoltetés; személyösön h. személyösen; a „miatt“ épen oly jó a maga helyén mint a „végett“ „tessék“ helyett azonban soha sem járja meg „tessenek“ „z“völ h. „z“vel; magunk szemébe meglátjuk sat. h. szemében; a máséba nem látjuk sat. h. máséban. Trójac h. Trojae; „tz“völ h. „tz“vel. Egyébiránt erősen fogadom, s ha lehet megis tartom, hogy principálisom correspondenciájába többé nem avatkozom; inkább tanulásra és olvasásra szentelem magamat és ha a „Fülvidék“ tere engedí folytatom a „világ bolondságait“.

Kész köteles szolgálja

Uraságodnak

Elizium 1863. nov. 1.

am az olvasni és tanulni nem szerető Iródiák.

Vegyes hírek s ujdonságok.

+ Városunk utcáin, főké a mostani borongós estéken oly rendkívüli sötétség uralkodik, hogy a járőreket mindenféle veszedelem érheti; ha már a város a világítási költségeket teljességgel nem fedezheti, annyit talán még is megtehetne a tisztelt városi hatóság, hogy legalább a jártasabb utcák szegletein gyújtatná fel a lámpákat, különben az idegen utasok, kik estve érkeznek a városba, mindeh percben neki hajthatnak — a falaknak.

* A mostani aszály-szülte nyomort, nagy mértékben növelé a több helyen kiűtött marhavész, mely által a marhák eladása, és telelésre hajtása akadályoztatott; minthogy pedig egy idő óta különösen pedig a mult heti fagyások következtében, a marhavész oly helyeken is, hol eddig dühöngött, teljesen megszűnt; igen kívánatos, hogy a közlekedés, illetőleg a vásárok tartása mielőbb engedélyeztessék; — a különben is nyommasztó állapot legalább az által lenne némileg enyhítve, hogy a marhatulajdonosok kik marháikat kitelelni nem tudják, becsületes áron eladhatnák.

+ A folyó hó 8 ára hirdett műkedvelői előadás a beállott esőzések miatt folyó hó 22-ére vagy is vásár előestvéjére halasztatott. Az előadandó darab címe: „A mama“ Szigliger-től.

* A Kassán működő szintársulat által folyó hó 7. „A lengyel száműzöttek forradalma Sibériában“ című darab adatik.

* Ujabb időben hazánkban is, különösen Pesten igen terjed a petroleum (kőolaj) égetése, valódi borzalmára nem a salon-élet avatottainak, mert hisz salonokban csak nem

juthat eszébe senkinek ezen olesó de rozsbüzi világítással tündökölni akarni; hanem borzalmára a magunk forma középosztályhoz tartozóknak, kiknek téli örömeihez tartozik egy egy kedélyes esti társaság baráti körben; — mely azonban lehetlenné fog válni oly házakban, hol petroleumot égetnek; mert téli időben, midőn a szobákat csak rövid ideig szellőzhetni, annak büze annyira áthatja a lakásokat, butoranyagokat, a ruhát és haját, hogy attól nem menekülhetni. Ez is az oka, hogy hazánkon kívül az már az ugynevezett „jobb“ házakban nem is használtatik. Bátrak vagyunk e körülményre házi-asszonyainkat figyelmeztetni, — a nélkül hogy a petroleumnak konyhákban, vagy raktárakban, vagy utcák világítására használatát célszerűtlenné mondanók, minthogy az olaj más árúhoz mérve olesó világítási anyag. (F.)

— A Hortobágy legelője a jótékony esők beálltával annyira megjavult, hogy ha erős dér, fagy, hó el nem rotaná, az ottani gulyák karácsonyig is megérnék vele; az izletes veres gomba oly mennyiségben terem, hogy szekérszámra lehetne szedni. A ki a Hortobágyot nyár közepén látta, nem képzelhetné, hogy a fü, melynek még a gyökere is kiégett, s a felégett port csak úgy hordta a szél, mint a futóhomokot, még ez idén nem hogy kizöldüljön, de annyi baromnak bő táplálékot nyujtthasson.

— A felső-szabolosi tiszta-szabályozó társulat közgyűlése Nyiregyházán nem, mint először hirdette volt, nov. 10-én, hanem nov. 12-kén, délelőt, fog megtartatni.

+ A magyar gazdasszonyok egylete, el-látás és neveltetés végett, még öt árva-leánygyermeket elfogad, mit is az illetőknek, különösen az alföldi sujtott vidék előjáróinak, lelkészei és tanítóinak tudomásul szolgáltatt, annál is inkább, mert ezen részről való jelentkezőknek elsőbbség adatik. A megkeresés az egylet elnöke, Damjanich Jánosnéhoz (papnövelde utca 1. szám) intézendő. Továbbá az egylet által az alföldi szűkölködők segélyezésére kibocsátott gyűjtőleveleknek elfogadói felkérgetnek, iverket az egylet elnökségéhez beküldeni.

Szerkesztői posta.

Pestre. S. E—nek. Vette-d-e levelemet? Óhajtvá várom válaszatot.

— Pestre. R. G—nak. Elintéztem, párnappulva levelet írok.

Pestre P. J—nek. A lapot az előfizetési iven kijelölt helyre rendszeren megküldtük. Egyébként a hiányzó számokat utánpótoljuk.

Pestre F. M—nak. Szép öntől, hogy tanácsomat követi, s biztosítom hogy nem fogja megbánni. Kérek havonként legalább egyet.

H. D—nek és K—nak. Magán levelet írunk.

D—w—nak. A lapot kívánsága szerint cimeztük.

Pestre. T. J—né úrnőnek. A lapot tiszteletünk jelesül megindítottuk; fogadja öszinte üdvözlötünket J—val együtt — Az arckép... az arckép?..

VÁSÁR.

Ungvá r. Folyó hó 5-ki hetivásárról a piaci árak kimutatása:

Buza köblönkint	—	5 60 — 80 kr.
Gabona	—	3 ft. 60 — 4 ft.
Tengeri	—	4 ft 60 — 5 ft.
Árpa	—	3 ft — 3 ft. 40 kr.
Zab	—	2 ft 40 — 60 kr.
Burgonya	—	1 ft 30 — 60 kr.

Időjárásunk egy hét óta folytonos meleg esőzés.

Munkács. Folyó hó 2-ól a piaci árak hiteles kimutatása:

Buza alsó ausztr. mérő	2 ft 80 — 3 ft 10
Kétszeres	2 ft 20 — 30 kr.
Rozs	1 ft 50 — 90 kr
Árpa	1 ft 30 kr
Zab	1 ft. 40 kr.
Tengeri	2 ft
Széna als. ausztr. mázsa	1 30 kr.

Kassa. F. hó 4-ki hetivásárról a piaci árak hiteles kimutatása:

Buza pozsonyi mérő	3 ft 50 — 60 kr.
Kétszeres	2 ft 90 kr — 3 ft
Rozs	2 ft 30 — 60 kr.
Árpa	2 ft 20 — 40 kr.
Zab	1 ft 60 — 80 kr
Tengeri	3 ft 3 ft 30 kr.

Gálszécs. F. hó 5 ki hetivásárról a piaci árak hiteles kimutatása.

Buza köblönkint	5 ft. 60 kr.
Gabona	4 " 40 "
Árpa	4 " "
Zab	2 " 60 "
Tengeri	4 " 80 "

Sajtóhibák lapunk 27-ik számából: 1-ső lap, 3-ik hasáb, „Pártoljuk az irodalmat“ 10-ik sorban megvizsgálni helyett vizsgálni.

2-ik lap 1 ső hasáb 34-ik sorban szellemek helyett elemek olvasandó.

A hirdetési rovatban: Maader Jánosnál, hibásan áll szilva pálinka, közönséges pálinka helyett, s az ára nem 10, de 14 kr.

HIRDETÉSEK.

Az alóirtak tisztelettel tudatják a t. c. közönséggel, mikép egy a legujabb s célszerűbb gépezettel ellátott s gőz erővel működő **olajgyár s finomított** összekötven egy **árpadaraggyárral** alapítottak, mely elsőbb is már teljes működésben létezik, s ajánlják a minden követelés-megfelelő gyártmányokat a t. c. közönség kegyes pártfogásába.

Kassa 1863 octóber 1-én

Az első felsőmagyarországi
Gőz-olaj-sárpada-**raggyár**
Moll J. s Novotny N.

Maader Jánosnál a sétatéren Fundanics féle házban következő italok kaphatók:

Pálinka (20 foknyi) vas abroncsos ántalagokkal 14 kr-ával számítva itéknint; kényelem tekintetéből ántalaggal is szolgálhat; továbbá borok mintegy 500 akóig, a legju tányosabb áron, még pedig: hiteles szerednyei écsertészi borok ládákban s pécsetes üvegenként 20 krtól kezdve 40-ig. — Ántalagokban itéknént 10 krtól kezdve 16 krig; hegyaljai asszurok, butelliaszámra 60 krtó 1 for. 50 krig; végre samorodni bor — egri és budai veresborok nagyobb választékban. Mindezen italokból a Széchenyi utcán Hazslinszky ur szomszédságában 249. ház-sz. alatt Richtman Volf által is kapható.

Alóirt mély tisztelettel tudatja a nagyérdemű közönséggel, hogy vendéglőjét a „**Korona**“ című szállodában folyó hó 7-én teljesen felszerelve megnyitván, rendszer és finom étkezésről valamint pontos kiszolgálatról, s a leggondosabb kényelemről biztosítja a t. közönséget.

Kiss Ágoston,
vendéglős.